Knjižnica Slovanska Ljubljana

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 155 — CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, JULY 6, 1939 — LETO XLII. — VOL. XLII.

ROOSEVELT V BOJU ZA MIR

Predsednik Zed. držav se boji, da bi kongres ne sprejel nevtralitetne postave, kakor jo je predlagal zvezni tajnik Hull.

Uporni demokratje in republikanci v kongresu bi radi deli v nevtralitetno postavo gotove točke, ki bi dale bojujočim evropskim državam priliko do bojnih pripomočkov.

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je na sestanku s časnikarji izjavil, da je njegova iskrena želja, da sprejme kongres tako nevtralitetno postavo, ki bi ciljala proti vsaki mogoči vojni, kjerkoli na svetu. Roosevelt na vso moč podpira predlog vladnega tajnika Hulla za tako nevtralitetno postavo, ki bi onemogočila izvoz vsakega orožja kot bojnih pripomočkov iz te dežele in to vsaki bojujoči se svetovni deželi.

Tak predlog je stavil v poslanski zbornici kongresnik Bloom, toda uporni demokratje in republikanci so sprejeli k temu predlogu dodatek, ki dovoljuje izvoz nekaterih bojnih pripomočkov, kot aeroplane in enako.

Roosevelt je povedal časnikarjem, da je akcija ameriške poslanske zbornice zelo razveselila fašiste in nazijce. Na drugi strani je pa zelo potrla one evropske kroge, ki delujejo z vso silo, da se prepreči vojna.

Dalje je Roosevelt izjavil, da bodo Zed. države težko ostale izven vojne, ako senat sprejme tako nevtralitetno postavo, kot jo je sprejela poslanska zbornica.

Predsednik Roosevelt se je nahajal čez praznike na svojem domu v Hyde Parku, N. Y. kjer se je v torek ponoči poslovil od svoje matere, ki gre na izlet v Evropo.

Delavske organizacije bodo napovedale stavko pri WPA radi več zahtevanih ur

Clevelandske delavske organizacije nameravajo začeti z stavko pri WPA projektih, ker je kongres zvišal število delovnih ur, toda pod isto plačo. Delavske organizacije so izjavile, da ni temu kriv predsednik Roosevelt, ampak republikanski kongresmani in senatorji, ki so zahtevali sprejetje take postave. Predvsem dolžijo delavske organizacije kongresnika Benderja, Boltona, L. L. Marshalla in senatorja Tafta, ki neprestano nasprotujejo Rooseveltu.

Nova odločba za WPA projekte pravi, da mora delati vsak delavec pri teh projektih najmanj 130 ur na mesec in bo za to dobival isto plačo kot do-zdaj, ko je vsak delal le 100 na mesec.

Ker je kongres določil manjšo vsoto za WPA dela, se bo moralo znižati tudi število delavcev. V clevelandskem okraju se jih bo odslovilo do 11. julija 3,000, do 1. avgusta pa nadaljnih 8,000.

Smrtna kosa

Po enotedenski bolezni je preminila Marija Oblak, roj. Kocjan v starosti 52 let. Doma je bila iz vasi Dule, fara Škocjan, odkoder je prišla sem pred 30 leti. Bila je članica sledečih društev: Sv. Lovrenca št. 63 KSKJ, Bled št. 20 SDZ, podruž. SŽZ. št. 47. Poleg žalujočega soproga Valentina zapušča tri sinove: Valentina, Franka in Henrya. V Penna. zapušča sestro Josephine Vrhovsek, v Warren, O. brata Johna in v Montani brata Josipa. Pogreb blagopokojne se vrši iz hiše žalosti, 7918 Rosewood Ave. v soboto zjutraj ob 8:30 pod vodstvom Louis L. Ferfolia. Naj bo ranjki ohranjen blag spomin, preostalim pa iskreno sožalje.

Pridite na sejo!

V petek ob 12:30 popoldne se vrši seja, katero sklicuje Centralni odbor kulturnih vrtov. Seja se vrši v 5. nadstropju Cleveland Library, na Superior Ave. in E. 3. cesta. Ukrepalo se bo glede načrtov razstave umetnin vseh narodnosti za časa, ko se vrši v Clevelandu svetovna razstava perutnine. Vsak lahko pride na to sejo.

Novi državljani

Na 4. julija se je vršila v Geauga Lake parku vsakoletna slavnost, ko se je razdelilo diplome učencem in učenkam državljanskih šol iz Clevelanda. 2,500 diplom je bilo razdeljenih. Glavni govornik je bil republikanski senator Taft.

Težka nezgoda

Z lestve je padel ter se težko poškodoval Louis Erste, predsednik skupnih društev fare sv. Vida. Grdinova ambulanca ga je odpeljala v bolnišnico. Zdaj se že nahaja na svojem domu, 6205 Whittier Ave. pod zdravniško oskrbo. Številni prijatelji želijo, da bi kmalu popolnoma okreval.

Mr. Vehovec zmagal

Tisti slavni koli v White City, katere je naš councilman Vehovec ruval, ker so zapirali pot do jezerske obali avtomobilistom, bodo odpravljeni in mesto bo zgradilo pot do obale. Pot bo stala mesto $5,000 in na obali bo prostora za kakih 75 avtov za parkanje. Mr. Vehovec bo moral najti zdaj kak drug "projekt," na katerem bo poskušal svoje mišice v rokah.

Fanatični nazijci so obmetavala kardinala Innitzerja z jajci

Dunaj, 4. julija. — Dunajski nadškof, kardinal Innitzer, je nameraval obiskati več svojih župnij v severni Avstriji. Svoj obhod je moral pa nenadoma prekiniti ker je bil povsod sovražno sprejet in celo obmetavan z gnilimi jajci od fanatičnih nazijcev. V Koenigsbrunnu je nadškofa nekdo udaril z dežnikom po glavi in ljudje so pretepli njegovega šoferja.

Izgredi se vršijo zato, ker nazijci silno sovražijo nadškofa, odnosno katoliško Cerkev, ki se je odločno borila za to, da ostane Avstrija samostojna. Nazijci zamerijo nadškofu tudi to, ker se leta 1934 ni zavzel za one Nemce, ki so hoteli revoltirati proti vladi kanclerja Dollfussa, toda jim ni uspelo. Pri tem je avstrijska vlada obesila več nazijcev, katere bi moral, kakor zdaj pravijo nemški nazijci, kardinal Innitzer rešiti.

Hitlerjev padec je baje neizogiben

New York, N. Y. — Siegfried Aufhauser, bivši član nemškega parlamenta, prerokuje Hitlerjev padec, ki baje ni več daleč. Svoje prerokovanje opira na to, da bo v slučaju zveze med Anglijo, Francijo in Rusijo, sedanja nemška vlada gotovo padla. To da dobro ve Hitler, dobro ve vsa Nemčija in so prepričani o tem v Parizu, Londonu in Moskvi.

Nemčija je zapisana neizogibnemu propadu, kakor hitro prične z vojno na dveh frontah. V Nemčiji še vedno velja pravilo Bismarka, da se previden vojskovodja nikdar ne bori na dveh frontah.

Pa tudi če ne pride do vojne, pravi Aufhauser, se ne bo mogel Hitler vzdržati na površju, ker bo prišla Nemčija v take finančne stiske, da se bo Hitler zadavil, ko jih bo skušal rešiti.

V slučaju, če se Nemčija zaplete v vojno, ji Italija najbrže ne bo pomagala, ker se bo preveč bala Anglije in Francije. Ker je skoro vsa Italija ob morju, bi angleška bojna mornarica pomela s površja vsa obmorska mesta. V severno Italijo bi pa pridrli Francozi in ki bi, kot v Napoleonovih časih, pokončala z ognjem in mečem.

* V Bay City, Mich. je strela ubila očeta, ki je pestoval otroka. Otrok je ostal nepoškodovan.

NEWYORŠKA DRŽAVA SE NAGIBLJE K REPUBLIKANCEM

New York, N. Y. — Pri volitvah predsednika Zed. držav ima država New York 47 elektoralnih glasov, kar je moč, za katero se vselej tako poteguje demokratska kot republikanska stranka.

Newyorška država, ki je sicer demokratska, je pokazala pri volitvah governerja lansko leto, da je demokratska večina v nevarnosti. Governer Lehman, demokrat, je dobil le neznatno večino nad republikancem Deweyem.

Zadnje čase se kaže, da se nagibljejo newyorški volivci k republikancem. Vršile so se poskusne volitve po vsej državi in 53 odstotkov državljanov se je izrazilo, da želijo izvoliti leta 1940 republikanskega predsednika Zed. držav. Sicer je še eno celo leto do predsedniških volitev in kandidatje še niso postavljeni, vendar pa je že danes skoro gotovo, da bo država New York volila za republikanskega predsednika, kar bo velik udarec demokratski stranki, ker je treba računati, da 47 elektoralnih glasov šteje precej.

Velika nesreča v Waukeganu

Waukegan, Ill. — Na 4. julija se je zbralo v Weiss Field v tem mestu nad 20,000 oseb, da gledajo umetalni ogenj in druge programe za proslavo 4. julija. Ko je prišla na program ameriška himna, je vstalo vseh 20,000 oseb z sedežev, da stoje poje ali posluša himno. Pri tem se je nenadoma podrl lesen oder z sedeži, kjer se je nahajalo kakih 600 oseb. Ranjenih je bilo 70 oseb, pet zelo nevarno, ki imajo polomljene ude. Smrtne nesreče ni bilo.

Napovedana je velika vojna po radiu

Schenectady, N. Y. — Inženirji Zed. držav pripravljajo dalekosežno radio postajo na kratke valove, katero so krstili za "Veliko Berto." Ta kratkovalovna postaja ima namen, da ubije radijsko propagando v Južni Ameriki iz Nemčije in Italije. Postaja je bila zamišljena od General Electric družbe. Napravljena je bila že pred enim letom, toda jo je bilo treba še izpopolnjevati.

Radio postaje iz Nemčije in Italije v Južno Ameriko, ki so pošiljale tje svojo propagando za fašizem in nacijzem, so bile tako močne, da so ubile vsako drugo oddajanje potom radia. Ta nova ameriška postaja je pa tako močna, da bo prevpila laške in nemške radio glasove.

Pri tem ameriškem oddajanju na kratke valove bodo sodelovale sledeče družbe poleg General Electric Co.: Westinghouse, National Broadcasting Co., Columbia, Rockefeller Foundation in BBC iz Velike Britanije.

V nasprotnem taboru pa bodo oddajne postaje iz Nemčije, Italije in Japonske. Na teh postajah se bo razpošiljalo v Južno Ameriko vsakojake programe, toda Južna Amerika najbolj pričakuje novic. Južna Amerika, kjer se je zadnje čase vršila tako velika propaganda za fašizem in nacijzem, bo imela priliko zdaj slišati oba zvona.

Bender se pere

George Bender, republikanski kongresnik in vodja republikancev v Cuyahoga okraju, se izgovarja, ker bo zdaj toliko ljudi izgubilo delo pri WPA, kar je posledica odločitve kongresa, ki ni hotel dati predsedniku dovolj denarja za WPA projekte. Bender se je neprestano boril, da se ne dovoli denar. Zdaj, ko ga napadajo, da je požrl kruh toliko ljudem, pravi Bender, da bo toliko boljše, ker ne bodo pri WPA delali razni čizlerji, ampak samo potrebni.

Še ena!

Dorothy Fritz, hčerka Mr. in Mrs. Frank Fritz je dovršila študije na Western University kolegiju z odliko. Za svoje odlično učenje je dobila nagrado, da lahko nadaljuje učenje na Merrill-Palmer šoli v Detroitu, Mich. Izmed 800 učenk sta samo dve dobili to odlikovanje in ena teh je Dorothy. Naše čestitke!

K molitvi

Članice podruž. št. 47 SŽZ so prošene, da se danes in jutri večer ob osmih udeleže molitve na domu pokojne sestre Mary Oblak, 7918 Roosewood Ave. V soboto pa naj se vse udeleže pogreba.

Anglija, Francija in Poljska bodo skupno nastopile, da rešijo Gdanjsk pred Hitlerjem

Varšava, Poljska. — Včeraj se je vrnil iz Londona poljski poslanik za Anglijo, grof Edward Raczynski, ki je takoj stopil v razgovor z predsednikom Ignacijem Moscicki. To je dalo povod govoricam, da se vsak čas pričakuje javne izjave trozveze: Anglije, Francije in Poljske, ki bodo ukazale Hitlerju, da drži roke proč od Gdanjska, ali pa bodo zaropotale strojnice.

Iz Gdanjskega prihajajo na Poljsko poročila, da so začeli delavci v Gdanjsku kopati strelske jarke jarke ob poljski meji in postavljati barikade. S tem je bilo uničenega mnogo polja, kjer žito še ni požeto.

Pričakuje se, da bodo Anglija, Francija in Poljska posvarile mestno vlado v Gdanjsku, da ne bodo trpele, da se mesto še nadalje militalizira. Vendar še ni gotovo, če bodo poslale svarilo direktno, ali potom Lige narodov, pod katere protektoratom je Gdanjsk.

Poroča se, da je Poljska absolutno gotova pomoči od strani Anglije in Francije, zato se mirno opazuje gibanje nemških čet ob poljski meji in brez strahu pričakuje nadaljne razvoje v Gdanjsku, ki je danes svetovna sporna točka.

Hitler namerava izseliti vse Nemce iz Tirola, ki so pod Mussolinijem

Berlin, 5. julija. — Med nemško in italijansko vlado se vršijo dogovori, da bi se iz laških Tirol izselili v nemški rajh vsi Nemci, ki bi to želeli storiti. Na ta način bi se zadostilo nemškim zahtevam, da bi sploh kdaj zahtevali to ozemlje. Trdi se, da se bo tisoče Nemcev poslužilo te prilike. Nemci trdijo, da je v južni Tirolski kakih 200,000 Nemcev, ki so prišli pod Italijo po svetovni vojni, ko je bilo to ozemlje odvzeto Avstriji in dano Italiji.

Nekaj teh jih je še vedno nemških državljanov, nekaj jih je moralo pa vzeti italijansko državljanstvo vsled pritiska, ki ga je izvajala Italija nad raznimi narodnostmi, ki jih je dobila po svetovni vojni. Poroča se, da je kakih 6,000 Nemcev že odšlo v Nemčijo, drugi se bodo selili pa pozneje. Italijanska vlada pravi, da ne bo nobenega zadrževala, ki se bo hotel izseliti.

Varuh kanadskih petork tožen

North Bay, Ont. — Oliva Dione, oče kanadskih petork, je vložil tožbo proti dr. Allan Roy Dafoe, kateremu gre zasluga,da so ostale petorke pri življenju in kateri je še vedno njih skrbni varuh. Dionne pravi, da si je dr. Dafoe kot varuh slavnih petork, pridobil sila denarja in zahteva od sodnije, da zdravnik poda natančen račun svojih dohodkov.

Ranjki John Strniša

Kakor smo že včeraj poročali je umrl John Strniša, star 65 let, doma iz Toplic pri Novem mestu, odkoder je prišel v Ameriko pred 41 leti. Tukaj zapušča žalujočo ženo Katarino, roj. Lukman, sina Johna in tri hčere: Mary Reith, Ana Gabagan in Emma Odanovič, v Gowandi, N. Y. pa brata Charlesa. V starem kraju zapušča tri sestre. Pokojni je bil član društva sv. Janeza Krst. št. 37 JSKJ. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob devetih iz Frank Zakrajškovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida in na pokopališče Calvary. Naj v miru počiva, preostalim pa izrekamo iskreno sožalje.

V bolnišnici

V Womans bolnišnici se nahaja Miss Ana Krnc, 1171 E. 58th St. Upamo, da se kmalu zdrava povrne domov.

554 oseb ubitih na 4. julija

Letos je bilo na 4. julija manj smrtnih nesreč v Zed. državah kot druga leta, vendar je našlo nasilno smrt na ta ali oni način 554 oseb. Lansko leto na ta dan je bilo 517 smrtnih slučajev. Sicer se pa poroča od vseh krajev, da veliko pomaga vsakoletna propaganda, da ljudje bolj pazijo pri praznovanju 4. julija. V mestu New Yorku je bilo ranjenih od pokalic 300 oseb. Po deželi so na 4. julija ubili avtomobili 251 oseb, utonilo jih je 167, v železniških nezgodah jih je bilo ubitih 28, ustreljenih 30 in v zrakoplovnih nezgodah jih je umrlo nasilne smrti osem. Več ljudi je tudi ubila strela.

Bombe v mesnice

Te dni so bile vržene smradljive bombe v tri mesnice, katere lastuje Taylor Market Inc. Policija pravi, da so bile vržene bombe zato, ker mesnice ne zapirajo ob šestih zvečer, kot druge v mestu.

Važna seja

Vsi odborniki Zveze društev Najsv. Imena so vabljeni, da se udeleže skupne seje v nedeljo 9. julija po sv. maši, ki se vrši ob 8:30 dopoldne. Seja se bo vršila v novi šoli sv. Vida. — Predsednik.

Oče in mati na ples – otroci sami doma

Cleveland, O. — Zakonca Walter Tippie, 1759 W. 25th St.in njegova žena Helena, se bosta morala zagovarjati pred mladinsko sodnijo, ker sta zaklenila svojih pet otrok v stanovanje, kjer so bili vso noč sami, a ona dva sta se zabavala na plesu. Otroci so stari od dveh do osem let. Policijo je obvestil neki moški, ki je stražniku povedal, da je slišal otroški jok na gori omenjenem naslovu. Policist je šel poglelat in je našel vrata v stanovanje zaklenjena, znotraj pa je slišal vpiti otroke. Udrl je v stanovanje in našel tam pet nagih otrok. Poklical je ambulanco, zavil otroke v odeje in jih poslal v sirotišnico. Sam je pa čakal na zakonca, ki sta se vrnila domov ob petih zjutraj in policista pošteno ozmerjala, ker se vtikuje v družinske razmere.

DOLAR OSTANE V KONTROLI ROOSEVELTA

Washington, D. C. — Senat Zed. držav je včeraj odglasoval z 43 proti 39 glasovom, da ima tudi v bodoče predsednik Roosevelt v roki kontrolo vrednosti dolarja. To moč je imel vse od leta 1934 pa do zadnjega petka, ko se je vršilo ponovno glasovanje o tem. Poslanska zbornica je odglasovala, da se vzame Rooseveltu kontrolo nad dolarjem, senat je pa dal Rooseveltu zaupnico.

Tako ima Roosevelt popolno oblast nad devaluacijo zlatega dolarja in oblast nad $2,000,000,000 stabilizacijskim skladom Senat je pa zvišal vrednost srebra iz 64.64 centa na 71 centov unčo.

Republikanci nameravajo iti pred najvišjo sodnijo, ker pravijo, da je sprejeti predlog neustaven, toda dvomi se, da bi najvišja sodnija predlog zavrgla.

Praske med Rusi in Japonci

Tokio, 5. julija. — Na reki Khalka ob mongolski meji je prišlo do spopada med ruskimi in japonskimi vojaki. Japonska poročila pravijo, da so Japonci razbili 4,000 mož broječo rusko četo. Japonci trdijo, da so Rusi prestopili mejo, hoteč zaznati moč japonske obmejne armade. Ko so ruski vojaki prešli čez reko, so japonska letala razstrelila mostove in ruski vojaki, ki so bili vrženi nazaj, so morali v vodo, kjer so žalostno utonili.

Prijatelji iščejo pilota

Los Angeles, Cal. — Thomas H. Smith je odletel 28. maja letos iz Amerike preko Atlantika v svojem malem letalu, ki je tehtalo komaj 600 funtov. Hotel je poleteti na Irsko. Angleško časopisje je par dni zatem poročalo, da je Smith srečno dospel na Irsko, da je v nekem kraju celo vzel gasolin za aeroplan. Potem je pa skrivnostno izginil in ni več glasu o njem. Zdaj so se zavzeli njegovi prijatelji v Ameriki in hočejo na vsak način dognati, kaj se je zgodilo z Smithom, ker so prepričani, da je srečno preletel Atlantik.

Mary Ušeničnik umrla

Včeraj popoldne je po kratki bolezni preminula v Glenville bolnišnici rojakinja Mary Ušeničnik, roj. Potočar, stara 46 let. Doma je bila iz vasi Kladje na Dolenjskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 41 leti. Tukaj zapušča žalujočega soproga Johna, tri hčere: Olga, poroč. DeNoewer, Helen in Jean, sina Johna, sestro Josephine Onick in brata Josipa, v Cannonsburgh, Pa. šest sester: Frances, Anna, Rose, Cecilia, Elizabeth, Julia in brata Franka. Bila je članica društva Vodnikov Venec št. 147 SNPJ. Pogreb se bo vršil v soboto popoldne ob dveh iz hiše žalosti, 14616 Westropp Ave. na Highland park pokopališče pod vodstvom August F. Svetek pogrebnega zavoda. Naše sožalje preostalim.

DOBER STRELEC

Columbia, Pa. — Sicer je ta bolj za pasje dneve, pa je morda le resnična. Lovec Albert Winter poroča, da je naletel na tri lisice, ki so si napovedale vojno za posest lepega zajčka. Lovec je pomeril na prvo lisico, sprožil in padle so vse tri.

"AMERIŠKA DOMOVINA"
AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00.
Za Evropo, celo leto, $7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year.
U.S. and Canada, $3.00 for 6 months Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months.
European subscription, $7.00 per year.
Single copies, 3c

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 155, Thurs., July 6, 1939

Južna Amerika in fašisti

Fašizem se je po republikah Južne Amerike zadnja leta začel močno širiti, kajti laška in nemška propaganda je šla do skrajnosti, da je prodajala svojo politično in materialno robo latinskim republikam. Zadnje čase pa, zlasti pa po konferenci, ki se je vršila med zastopniki latinskih republik Južne Amerike, opazujemo, da močno izginja vpliv laškega in nemškega fašizma. Nastala je sprememba, ki se zaenkrat prav dobro sicer še ne pozna, toda sprememba je tu in vse kaže, da bo v nekaj letih laški in nemški vpliv v Južni Ameriki izgubljen.

In da se bo to zgodilo so nemški naciji in laški fašisti sami krivi, kajti zadnje čase so postali tako arogantni, da je nastala ljudska reakcija proti njim v skoro vseh južnih republikah in so bile končno razne vlade prisiljene nastopiti in izdati proti agitaciji fašistov gotove ukore in to celo v onih republikah, kjer so bile obstoječe vlade jako naklonjene Nemčiji.

Vlada v republiki Čile je začela prva in je izvršila več jako strogih odredb proti fašistom, brez ozira koga take odredbe bolijo, na levi ali desni. V republikah pa kot sta na primer Bolivija in Argentina so vlade bolj skrbne, kajti nemško trgovanje v teh republikah je jako dobrodošlo in hitijo vlade zagotavljati nemško vlado, da gotove odredbe, ki so naperjene proti lokalnim Nemcem, nikakor niso namenjene Nemčiji.

Vlada v Argentini je pretekli teden izdala odredbo, ki vsebuje pravila, kako naj organizacije tujezemcev v bodoče poslujejo. Odredba je prišla potem, ko so sodnije več tednov preiskovale nacijske aktivnosti. Ta preiskava je dognala, da Nemci vohunijo po vsej republiki.

Odredba je seveda veljavna za vse tujezemce, ne samo za Nemce in to radi lepšega, da se Nemcev zaenkrat preveč ne "razžali." Toda kljub vsemu prizadevanju predsednika Roosevelta, da ustvari odnošaje "dobrega sosedstva" z Južno Ameriko, pa bi se človek čudil, kako močan je še nemški in laški vpliv v Južni Ameriki, razven v republikah Argentina, Brazilija in Colombia. Politični problemi v Južni Ameriki so v najtesnejši zvezi z ekonomskimi problemi, in v večini republik je nemški in laški vpliv mnogo večji kot pa vpliv Zedinjenih držav.

Razni liberalci in radikalci v argentinskem kongresu so zahtevali preiskavo o nacijskih aktivnostih rekoč, da sodnijska preiskava še ni prinesla dovolj na dan in da mora parlament vpeljati svojo lastno preiskavo. Tudi vladna odredba napram tujezemcem se radikalcem in liberalcem ne zdi dovolj močna. Glasom argentinske ustave ima predsednik republike pravico izdajati svoje odredbe samo za mesto Buenos Aires, torej imajo Nemci še vedno velik teritorij za svojo propagando.

V argentinskem parlamentu se je te dni zatrjevalo, da so tajni agenti nemške tajne policije vsepovsod na delu v Argentini. Enako se je godilo tudi v republiki Čile, zlasti v južnem delu, kjer živi mnogo Nemcev. Posledica je bila, da je čilenski minister za vzgojo te dni izdal odredbo, da morajo v nemških privatnih šolah biti nastavljeni učitelji, ki so Čilenci. Ista odredba velja tudi za Italijane. Izdana je tudi odredba, da se mora v vseh čilenskih privatnih šolah rabiti španske učne knjige in govoriti samo v španskem jeziku.

Iz republike Čile so pravkar deportirali nekega Hans Voighta, ki je bil zastopnik nemških železnic. Obdolžili so ga, da je dal natisniti 100,000 plakatov, v katerih je bila antisemitska propaganda. Obenem je čilenska vlada izjavila, da je pripravljena iti do skrajnosti, da ubije evropsko politično ideologijo, zlasti pa ne bo vlada trpela, da bi se narod hujskal proti narodu.

Da se v Južni Ameriki zadnje čase vse to godi, o čemer prej nihče niti sanjal ni, so odgovorni v prvi vrsti nemški fašisti, ki so bili sirovo arogantni napram prebivalstvu, dočim so bili Italijani bolj pohlevni. Kot smo povedali v začetku tega članka, bo v par letih fašistovska propaganda v Južni Ameriki popolnoma zatrta, kar je popolnoma prav, ker ne maramo mednarodne hujskajoče propagande niti v Severni niti v Južni Ameriki.

Kaj pravite?

Dobro je povedal newyorški župan nekaterim republikanskim governerjem, ki na vsa usta kriče proti vladnim izdatkom za WPA dela, v isti sapi pa beračijo v Washingtonu za več denarja. Na zborovanju governerjev v New Yorku je rekel newyorški župan: "Nič ne rečem onim republikancem, ki napadajo Roosevelta radi trošenja denarja za javna dela. Toda ti ljudje naj odslej ne beračijo več v Washingtonu za denar, ampak naj enostavno zavrnejo vsak denar za javna dela. S tem bodo najbolj pokazali, da so proti trošenju od strani vlade."

* * *

T. J. Pendergast, politični "boss" iz Kansasa, ki se nahaja na "ričetu" radi tega, ker je "pozabil" plačati vladi dohodninske davke, je zbolel za srčno boleznijo in so ga poslali v jetniško bolnišnico. To je že stara navada bogatašev, ki pridejo po velikih ovinkih v ječo, da takoj zbolijo. Seve, v jetniški bolnišnici je veliko prijetneje in vsa boljša postrežba kot pa v špehkamri.

BESEDA IZ NARODA

Poletni čas na Hubbard Rd. v Madisonu, O.

Piše Frank Leskovic

In potem pa pri Mrs. Pauč! Vsakikrat, kadar se ustavim tam, se oni tako ponosno vrtijo med njih tako lepimi rožami, na katere so pa tudi ponosni, da nič tako.

Tam čez cesto so pa Turšičeva mati, ki imajo tudi vse v najlepšem redu in obdano z najlepšimi cvetlicami. Zato lahko rečem, da tista cesta, kjer so večinoma moji odjemalci, je pa že tako lepa in z najlepšimi cvetlicami obdana, da se mi zdi, kot bi prišel v avditorij, kjer imajo razstavo rož. Si je tudi vredno tisto cesto ogledati.

Pa je težko prekositi Korenčičeve na Parkgrove ulici. Tisti ljudje so pa že tako natančni, da nikoli tega, pa naj bo zunaj ali pa v hiši. To sem jim že večkrat kar v obraz povedal, ne da bi se jih kaj ženiral. Oče neprestano ogreba okrog po vrtu, zato pa tudi ene travice ne dobite tam, kjer je ni. Tam se že dolgo časa ustavljam, ker kupujejo od mene jajca. Pa vedno pazim, da ne bi stopil kam na travo. Če bi me mati videli, da so moje stope zašle v škodo na lepo travico, bi kmalu katero po vrhniško rekli. Sicer se pa dobro razumemo. Zakaj pa ne, saj smo Slovenci. Veste, natančnost je lepa čednost. Tudi jaz sem precej natančen in imam rad vse v lepem redu. Pa kakor imajo tam, se pa niti primerjati ne morem.

Ko sem bil oni dan v Clevelandu, so mi bile dobre žene prav naklonjene. Podarile so mi toliko lepih vrtnic za posadit, da sem moral že itak povečane prostore še bolj povečati. Ker je bilo že vse zasajeno s fižolom in krompirjem, sem pa fižol in krompir izkopal, pa vrtnice posadil. Mrs. Perpar mi je prinesla tako lepih vrtnic, da so že čez dva dni pognale tako lep cvet, kar se da.

Mrs. Virant, tam na Norwood Rd., kjer se navadno vsakikrat ustavim, so mi pa podarili lep šopek cvetlic, narejen iz belih in rdečih nageljnov. Prav tak je bil, kot mi ga je nekdo podaril, ko sem bil še prav mlad. Pa sem od veselja vriskal, da se je slišalo na vse strani. Kdo mi ga je dal, sem že enkrat prej povedal.

No, se reče, zdaj pa nisem vriskal, ampak sem se klanjal celo pot, ko sem se domov peljal v veliko hvalo vsem mojim dobrim prijateljicam, ki so mi podarile toliko lepih vrtnic, med katerimi se bom sprehajal in radoval, pa obujal lepe spomine na vas.

Res, prijazni so poletni dnevi. Žal, da bodo kmalu minili. Sladke češnje so dobro obrodile, kranjske tepke tudi dobro kažejo, čeprav jih ne bo toliko, da bi napravil tepkovca kar na sode. Treba je počakati, da drevo zrase v velikega, potem pa že bo.

Ko je Eddie Struna iz Norwooda v Clevelandu prišel na počitnice k nam k stari mami, s katero sta si tako na roko, je povedal, da je prav dobro študiral in je bil odlikovan kot eden najboljših učencev z častno medaljo. Zato pa ker je bil in ker je še tako priden, je dobil prijaznega konjička za jezdit. Cricket se mu pravi (konjičku namreč), na katerega je tako ponosen (Eddie namreč). Pa je res tako prijazna in krotka živalca.

Ne bilo bi lepo, če ne bi povedal od tako prijaznih clevelandskih deklet od sv. Vida, katere so imeli izlet na Madison on the Lake, to je pri nas oziroma v naših krajih pri jezeru. Le vprašajte jih, če ni res lepo. Saj so rekle, da je tako lepo po teh krajih, da bodo še prišle. Pripeljale so se od jezera na dveh kolesih k nam na obisk. Kot voditeljica se je pripeljala spredaj Miss Zakrajšek, hčerka poznane in priljubljene družine Zakrajškove iz Addison Rd. Potem pa hčerka iz spoštovane in prijazne družine Homovec tam iz 72. ceste, katere ata in mama in sploh vsa družina so tako prijazni ljudje. V njih hišo zahajam že več let, ko prenašam tiso košaro tam doli. In še več drugih prijaznih deklet je bilo, katerih imen pa ne vem. Pa so bile vse jako prijazne in kar obsule so me kot največjega prijatelja ter rekle, da so žejne. Peljal sem jih k vodnjaku in jih hotel napojiti z največjo uslužnostjo. Pa se cev, po kateri voda priteče, pokvari. Zato sem jim svetoval, naj gredo v kuhinjo, kjer bodo dobile prav tako dobro vodo kot jo imajo v Clevelandu, ker teče iz jezera. Bile so hvaležne in veselo so se odpeljale nazaj k svoji družbi.

Vprašal sem jih, če imajo kaj takega za pit, ki ima kik, da bi šel še jaz ž njimi. Pa so rekle, da ne, zato pa tudi nisem šel. (France, če ga ti nisi polomil za ves Hubbard Rd., pa ne vem kdo ga je. Kaj misliš, da so prišla dekleta k Tebi vodo pit od jezera? Križ božji, da se nisi zbrihtal. Le kaj si bodo punce zdaj mislile. Jaz že vem, kaj bi si, če bi prišel k Tebi žejo gasit, pa bi me peljal h koritu. Op. Jak.) Lepa hvala jim za obisk.

In tako, vidite imamo polno zabave po teh lepih krajih, ko me prijazne Clevelandčanke celo na dom pridejo obiskat. Pa še tako prijazna dekleta kot so bile to.

Pa naj bo za enkrat dovolj, ker mi čas ne dopušča, da bi še kaj povedal. Vas vse skupaj lepo pozdravljam.

Prisrčne čestitke!

Veselo me je iznenadilo naznanilo v cerkvi Marije Vnebovzete, da se poročita 1. julija Lojze Simenc in naša dobra znanka, gospa Rozi Planinšek.

Iz prijaznosti in hvaležnosti vama tem potom, srečna ženin in nevesta, izročam med poročne cvetove svoje prisrčne in iskrene čestitke.

V zakon stopiti iskreno želita,
zvestobo priseglo bo srcu srce;
kot danes še mnogo let srečna bodita,
želim vama srečno do zadnjega dne.

Naj čuje nad hišo Gospodova roka,
naj blagoslov božji na vaš dom rosi,
ljubezen naj druži vse člane brez joka,
pri Šimencu v hiši naj sreča živi.

Bog živi ženina in nevesto!

Marija Kurnik.

Na piknik!

V nededjo 9. julija priredi društvo Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ svoj letni piknik na Sprecher Ave. Kakor vsako drugo društvo se tudi mi borimo za obstanek in napredek. Zato vabimo in kličemo vas, dragi člani in članice ter splošno občinstvo, ki se zavedate svojih dolžnosti, da pridete gotovo na prijazne prostore na Sprecher Ave. Imeli boste prav pošteno razvedrilo. Upamo, da se boste odzvali našemu klicu in nam pomagali k uspehu. Saj smo tudi mi pripravljeni ob vsakem času vam povrniti. Kdor hoče imeti v nedeljo veselo zabavo, bo gotovo pri nas. Za dobra okrepčila v jedi in pijači bo skrbel društveni pripravljalni odbor. Na veselo svidenje v nedeljo in pozdrav!

Anna Pelcic.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

ISKRENA ZAHVALA

Prav iz dna srca se zahvaljujem vsem številnim prijateljem in znancem za prelepe šopke cvetlic, ki so mi jih poslali v bolnišnico, za poslane pismene želje k hitremu okrevanju, za obiske v bolnišnici in na domu. Vaše čuteče sočustvovanje mi je bilo gotovo v veliko tolažbo in razvedrilo v dolgih urah na bolniški postelji.

Preveč prostora bi vzelo, če bi hotel vsakega posameznika omeniti z imeni, zato naj velja na tem mestu najprisrčnejša zahvala vsem skupaj. Videl sem, da imam mnogo prijateljev, kar mi je bilo res v radost.

Vaš hvaležni,
James Debevec.

Iz zgodovine ljubljanskih bank

Kapitalizem, kakor ga poznamo zlasti v 20. stoletju, je privedel v teku svojega razvoja tudi moderne denarne zavode, ki so se v marsičem razlikovali od prejšnjih denarnih institucij, ker so bile njih naloge bistveno drugačne kot prej.

Na evropski celini se je pojavila prva moderna banka, ki je odgovarjala novemu gospodarskemu redu, v Belgiji. Bila je to leta 1822 ustanovljena in še obstoječa (v nekoliko izpremenjeni obliki) Societe generale pour favoriser l'industrie nationale. Še bolj sodobna pa je bila ustanovitev Credit Mobilier l. 1852. v Parizu, v dobi, ko je živelo evropsko gospodarstvo v dobi vzpona, ki je trajal do krize leta 1873. V nekdanji Avstriji je bila prva moderna banka leta 1855 ustanovljeni Kreditni zavod za trgovino in industrijo.

V naših krajih smo potrebovali še dolgo časa, da smo se osvobodili vezi fevdalnega sistema. Že leta 1820 smo dobili prvo hranilnico, Kranjsko hranilnico, ki je bila ob ustanovitvi druga hranilnica v Avstriji. Nato pa so bile razmere v našem gospodarstvu zelo konservativne, dokler ni prišla doba železnic in brzojava, ki je bistveno izpremenila gospodarske in sploh kulturne razmere.

V naših krajih je bilo tedaj poleg Kranjske hranilnice več zasebnih bankirjev, ki so se pečali z bančnimi posli. Te bančne hiše so se razvile iz blagovne trgovine, v kateri so tudi kasneje imele še močno ozadje in oporo. Še iz francoskih časov so delali v Ljubljani bankirji Heymanni (židje).

Doba hitrega razvoja gospodarstva po letu 1848 je prinesla vedno nove zahteve tudi na bančnem polju in so šla prizadevanja trgovskega sveta, ki je tvoril v Ljubljani važno gospodarsko panogo. Saj ceni Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani za leto 1854-1856, da je bilo v Ljubljani na koncu leta 1856 1787 obrtov, trgovin in industrij z 2526 delavci in 3.5 milij. goldinarjev obratne glavnice, zlasti za tem, da dobi Ljubljana podružnico emisijske banke, ki je predstavljala najcenejši izvor kredita za trgovino in kakor so te podružnice imela že druga večja avstrijska mesta. Tej prošnji Trgovske in obrtne zbornice je bilo ustreženo leta 1856, ko je bila odprta podružnica tedanje Avstrijske nacionalne banke v Ljubljani, ki je kmalu pokazala velike uspehe na polju kreditne politike.

Tudi obrtništvo se je začelo zavedati pomena kredita ter si je osnovalo v Ljubljani leta 1856 Obrtno pomožno društveno blagajno, ki je dajala kredite obrtništvu. Na osnovi avstrijskega zadružnega zakona iz leta 1873 se je to društvo pod isto firmo preosnovalo v zadrugo, ki je še dolgo časa obstojala.

Razgibani dobi 70 let, ko se je začelo tudi narodnostno prebujanje Slovencev, je bila ustanovljani prva delniška banka, katero pa so vodili Nemci. Bila je to leta 1867 ustanovljena Laibacher Gewerbebank z malo glavnico 30,000 goldinarjev, ki je bila l. 1871 zvišana na 50,000 goldinarjev, bilančna vsota banke pa je narasla na 262,448 goldinarjev. Pred krizo 1873 so se razmahnile po vsej Avstriji dunajske in graške banke s svojimi podružnicami. Tako je leta 1872 ustanovila graška Steiermarkische Escomptebank tudi svojo podružnico v Ljubljani, prevzela pa je ta podružnica tudi vsa aktiva in pasiva obstoječe Ljubljanske obrtne banke. Kaže, da so se ljubljanski trgovci, ki so bili glavni delničarji banke, zbali konkurence močne in večje banke.

S krizo leta 1873, ki je nastala po znanem majskem polomu na dunajski borzi, se je tudi poslovanje podružnice štajerske banke opustilo zaradi nerentabilnosti.

V letu 1884 pa je nastopila zaradi krize depresija tudi za banke, ki so izgubile velike vsote pri dolžnikih. Kranjska eskomptna družba je imela povrh še nesrečo s samomorom njenega ravnatelja, kar je povzročilo naval vlagateljev in v začetku l. 1883 je bila Kranjska eskomptna družba prisiljena likvidirati.

V opisani dobi pa se je začela naša narodnostna zavest javljati tudi na polju denarstva, za kar nas je vzpodbadal zlasti češki vzor. Predvsem smo se Slovenci oklenili zadružništva kot najprikladnejše oblike organizacije za malega človeka. Stremeli smo tudi za ustanavljanjem slovenskih regulativnih hranilnic, od katerih je bila prva leta 1880 ustanovljena Mestna hranilnica ljubljanska.

Vendar pa se v dobi do leta 1900 nismo mogli povzpeti do lastnega denarnega zavoda v obliki delniške družbe. Šele ob prelomu stoletja je bila z aktivno pomočjo Živnostenske banke, ki se je razvila v velik slovanski zavod, ustanovljena prva slovenska delniška banka, Ljubljanska kreditna banka. Ljubljanska kreditna banka je kmalu posegla čez ozke meje slovenskega gospodarstva in ustanovila svoje podružnice tudi v izvenslovenskih krajih. Ob prelomu stoletja sta obstojali v Ljubljani še dve zasebni banki, Mayer in Luckmann, od katerih pa je najprej Luckmann svojo banko odstopil Kreditnemu zavodu (leta 1907), dočim se je Mayerjeva banka pretvorila leta 1911 v podružnico Splošne prometne banke z Dunaja.

Leta 1905 je bila ustanovljena z znatnim sodelovanjem hrvatskega kapitala Jadranska banka v Trstu, ki je leta 1911 prišla v Ljubljano, prevzela je namreč Trgovskoobrtno zadrugo. Pozneje je ta podružnica Jadranske banke postala ena najmočnejših, zlasti med svetovno vojno, pa tudi še kasneje, ko je sploh bil dejanski sedež Jadranske banke v Ljubljani.

Leta 1910 je bila ustanovljena Kranjska deželna banka kasnejša Hipotekarna banka (jugoslovanskih hranilnic), ki je skrbela predvsem za hipotekarni in komunalni kredit.

Končno je bila leta 1914 ustanovljena še sedaj obstoječa podružnica Češke industrijalne banke v Ljubljani.

V tej dobi se je izvršila tudi znatna preusmeritev v našem narodnem gospodarstvu in se je naše delovanje razmahnilo tudi na gospodarskem polju, zlasti veliko je bilo ustanovljenih zadrug in tudi mreža slovenskih regulativnih hranilnic je naraščala. Mnogo so imeli koristi slovenski denarni zavodi od leta 1908, ko so se vloge pri največjem denarnem zavodu v Ljubljani, tedanji Kranjski hranilnici, zaradi dviganja slovenskih vlagateljev, zmanjšale v teku enega leta za 15 milij. kron, kar je šlo večinoma v slovenske denarne zavode. Samo pri treh največjih kreditnih zadrugah v Ljubljani so se povečale leta 1908 hranilne vloge za 17 milj. kron.

Po vojni so tudi v slovenskem bančništvu nastopile velike spremembe. Slovenski denarni zavodi so se močno razmahnili, prevzeli številne podružnice dunajskih bank na naših tleh, sodelovali pa so tudi pri hitro naraščajoči industrijalizaciji ter pri prevzemu raznih industrijskih podjetij v slovenske roke.

Ustanovljene so bile nove banke, ki so prva inflacijska leta dobro delale, vendar je kmalu prišla deflacijska politika s krepitvijo dinarja, ki je dovedla leta 1926 do poloma Slavenske banke, ki je imela tudi podružnico v Ljubljani, pa je tudi drugače imela močan vpliv v našem gospodarstvu. Posledice tega poloma kakor tudi prehoda Jadranske banke na jug so bile za slovenske denarne zavode zelo občutne in še dolgo niso mogli preboleti posledic te krize.

Od 1927 do 1930 je bila doba razmaha obstoječih zavodov, ki so zbrali nadalje znatna sredstva. Leta 1931 pa je nastopila splošna kriza denarnih zavodov, pri kateri so bile prizadete tudi ljubljanske banke. Zlasti se je začela tudi na našem denarnem trgu pojavljati občutna konkurenca privilegiranih denarnih zavodov, ki so vse do zadnjega v premali meri kreditirali naše gospodarstvo, čeprav so ravno iz naših krajev dobivali znatna tuja sredstva. Dočim smo pred vojno imeli v Ljubljani samo podružnico Avstroogrske banke, smo po vojni dobili tudi podružnico Poštne hranilnice, Obrtne banke, Državne hipotekarne banke in nazadnje tudi Privilegirane agrarne banke, torej imamo sedaj kar pet podružnic privilegiranih zavodov.

V povojni dobi se je povečal tudi vpliv zagrebških denarnih zavodov v Sloveniji in naravno tudi v Ljubljani kot središču Slovenije. Dobili smo tri podružnice zagrebških bank, ki imajo znatno razvito poslovanje v Ljubljani, pa tudi drugod po naših krajih.

Po podatkih za konec leta 1937 je razpolagalo sedem ljubljanskih bank z glavnico 72 milijonov 900,000 din in je dosegla bilančna vsota višino 1.021.1 milij. din, dočim je znašal čisti dobiček s prenosom iz prejšnjega leta vred 9.36 milij. din.

Da se poslovanje ljubljanskih bank, ki so pod zaščito, postopno obnavlja, je razvidno tudi iz dejstva, da je bilančna vsota v novem poslovanju narasla od 141 na skoraj 200 milij. din od leta 1937 na 1938. —D.P.

Za nas ste glasovali

Za dobo let, kar smo služili tej naselbini, so bili naši mnogi odjemalci sodniki in porotniki, ki so odločevali o naši zmožnosti postreči v času tuge.

Kot rasejo naši odjemalci, je dokaz, da je bila vaša sodba zelo laskava. Zahvaljujemo se vam za vaše zaupanje in zadovoljstvo; obljubljamo, da se bomo vedno potrudili, da bomo vredni še nadaljnega zaupanja tudi v bodoče.

LOUIS FERFOLIA
SLOVENSKI POGREBNIK
3515 E. 81st St. Michigan 7420
—Dnevna in nočna postrežba—

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Maya

Šel sem za sledjo in pozorno ogledoval grmovje.

Res! Sestri ni prišlo na misel da bi bila pazila in veje odgrinjala, in našel sem opraskane in utrgane liste, nalomljene veje in druga znamenja, ki so dovolj razločno pričala, da je Winnetou res nesel sestro v naročju.

Sled je peljala na travnato jaso in v ravni črti po njej. In onstran jase, kje v grmovju, tam sta najbrž tičala in se veselila, da ju ne bom našel.

Lahko bi bil šel črez jaso, ju enostavno na koncu sledi poiskal in ju tudi našel. Pa hotel sem nalogo še bolje rešiti, iznenaditi sem ju mislil.

Skrbno iskajoč kritja sem obkrožil jaso. Onstran jase sem spet v krogu iskal Winnetouovo sled. Ako je šla dalje, sem jo moral najti. Ako je ni bilo, se je skril s sestro v grmovju na robu jase. Legel sem na tla in previdno lezel dalje.

Nobene sledi nisem našel.

Torej sta tičala na robu jase in sicer tam, kjer se je sled izgubljala v grmovju.

Rahlo in tiho, neskončno previdno sem se porival bliže. Winnetouov sluh je bil izredno oster, vsak najmanjši in najrahlejši šum bi mu bil sumljiv.

In posrečilo se mi je bolje, nego sem pričakoval.

Res sta tičala na robu jase v gostem grmovju divje češplje, obrnjena na jaso. Nista me čula. Pač zato, ker sta mislila, da bom prišel črez jaso in pa ker sta bila zaposlena sama s seboj. Govorila sta namreč šepetaje.

Veselil sem se, da ju bom lepo iznenadil. Vse bliže sem se porival. Že sem jima bil tako blizu, da mi je bilo treba samo roko iztegniti, pa bi bil lahko Winnetoua prijel za ramo.

Res sem že iztegnil roko.

Tedaj pa sem čul besede, ki so mi roko ustavile.

"Ali naj grem po njega?" je šepnil Winnetou.

"Ne!" je dejala Nšo či. "Sam bo prišel."

"Ne bo!"

"Bo!"

"Moja sestra se moti! Vsega se je koj naučil, tvoja sled pa pelja po zraku. Kako jo bo našel?"

"Našel jo bo! Moj brat Winnetou mi je pravil, da se Old Shatterhand ne da več premotiti. Kako da govori danes drugače?"

"Ker je današnja naloga najtežja, kar jih je kedaj dobil. Njegovo oko bo našlo vsako sled. Tvoja današnja sled pa se ne da najti z očmi, ampak le z razmišljanjem. In tega se še ni učil."

"Prišel bo! Old Shatterhand zna vse, vse! Vse, kar hoče."

Toliko zaupanja in prepričanja je položila v svoje besede, da sem bil lahko ponosen.

"Da! Nisem še našel človeka, ki bi bil tako naglo in lahko vse razumel! Le eno je, v kar se ne bo mogel vmisliti! In to Winnetoua zelo žalosti!"

"Kaj je tisto!"

"Želja, ki jo vsi gojimo."

Pri teh besedah je bilo, da sem mislil iztegniti roko. Pa Winnetou je pravil o želji—. Počakal sem.

Neko željo da gojijo, je pravil. Katero željo bi ne izpolnil tem dobrim, ljubim ljudem! Povedal mi tiste svoje želje dotedaj še niso, pač menda za to ne, ker so mislili, da bi jo odbil. Morebiti pa sem zvedel za njo. Poslušal sem.

"Ali je moj brat Winnetou že govoril z njim?"

"Ne še."

"In Inču čuna, moj oče še tudi ne?"

"Ne."

"Zakaj ne?"

"Mislil je govoriti, pa sem rekel, naj počaka."

"Zakaj? Nšo či ljubi tega belega človeka, zelo ga ljubi. In Nšo či je hčerka vrhovnega poglavarja vseh Apačev."

"Je! In še več je, mnogo več! Vsak rdeči bojevnik in vsak beli človek bi bil srečen, če bi dobil mojo sestro za ženo. Le Old Shatterhand ne."

"Kako more moj brat Winnetou tako praviti, ko pa še ni govoril z njim!"

"Vem, da je tako, ker ga poznam. Old Shatterhand ni, kakor so drugi beli ljudje. Za višjim hrepeni. Ne bo si vzel Indijanke za ženo."

"Ali je tako povedal?"

"Ne."

"Ali je morebiti že kako belo dekle osvojilo njegovo srce?"

"Še ne."

"Veš to za gotovo?"

"Da. Govorila sva o belih dekletih in ženah in posnel sem iz njegovih besed, da se njegovo srce še ni oglasilo."

"Torej se bo oglasilo pri meni!"

"Moja sestra se moti! Old Shatterhand misli in čuti drugače, nego si misliš! Če si bo kedaj izbral ženo, bo morala biti med ženami to, kar je on med moškimi."

"In — in ali jaz nisem?"

"Med rdečimi dekleti si, da! Med njimi ni nobene, ki bi bila moji sestri enaka. Toda kaj si videla, časa si se učila? Življenje rdečih ljudi poznaš, ne veš pa tega, kar mora vedeti žena belega moža. Old Shatterhand ne gleda na blesk zlata in ne na lep obraz. Drugih vrlin išče. In teh ne najde pri rdečem dekletu."

Klonila je glavo in molčala.

Ljubeče jo je pobožal po licu pa dejal:

"Boli me, da sem užalostil srce svoje dobre sestre. Toda Winnetou je vajen, da vedno in povsod pove resnico, čeprav je morebiti kedaj tudi trda —.

Morebiti pa pozna Winnetou pot, po kateri bi Nšo či prišla do svojega cilja —."

Naglo je dvignila glavo.

"Katera bi bila tista pot?"

"Bila bi pot v mesta belih."

"Tja misliš, da bi naj šla?"

"Da."

"Čemu?"

"Da bi se naučila, kar moraš vedeti in znati, če hočeš, da bi te Old Shatterhand ljubil."

"Torej pa pojdem v mesta belih! Koj pojdem! Nemudoma!

Ali mi bo moj brat Winnetou izpolnil mojo željo?"

"Katero?"

"Govori o tem z Inču čuno, našim očetom! Prosi ga, naj me pošlje v velika mesta belih! Ne bo ti odklonil prošnje, ker—."

Več nisem čul.

Greh se mi je zdel, da sem vobče poslušoval.

Umaknil sem se. Zlezel sem nazaj.

Da bi me le neslišala! Kolika zadrega za nju! In še večja za mene! Še vse previdnejši sem moral biti ko prej. Najrahlejši šum, najmanjša neprevidnost me je lahko izdala. Izdala pa tudi, da vem za skrivnosti lepe Indijanke. Še tisti dan bi moral svoje rdeče prijatelje zapustiti.

Pa k sreči me nista slišala. Ko sem prilezel že dovolj daleč, sem vstal, spet obkrožil jaso in se vrnil k sledi.

Tam sem stopil ven na jaso in zaklical:

"Moj brat Winnetou naj pride sem!"

Nihče se ni genil. Ponovil sem:

"Moj brat naj pride! Vidim ga!"

Pa ni prišel.

"Tamle v grmovje divje češplje sedi! Ali naj grem po njega?"

Tedaj so se veje razgrnile, Winnetou je stopil na jaso. Toda sam je bil.

Vprašal me je:

(Dalje prihodnjič.)

Naš domači zdravnik

K. M. Z.: Kaj je vzrok, da se vam narede "ocvirki" na obrazu, kakor vi to imenujete, in s čim se namažejo, da čimprej izginejo? Kaj je vzrok lišajem in s čim se zdravijo?

Vzroki nadlogi, ki jo opisujete, so različni kakor so različni "ocvirki," čeprav so navidezno vsi enaki. Razločevati jih more le vešče oko. Ene vrste nadloge povzročajo kužne klice in se pojavljajo kot samostojna bolezen kože. Drugi pa se pojavljajo v zvezi z drugimi boleznimi (n. pr. s kužnimi boleznimi, pri živičnih boleznih, boleznih prebavil, boleznih žlez z notranjim izločenjem itd.). Pa tudi naravne pojave, kakor na primer čiščo, spremljajo te nadloge. Zdravljenje se ravna tudi po tem in je različno. V splošnem uporabljamo mazila, ki omehčajo hraste (n. pr. dvachvlon mazilo), po tem pa namažemo še s kakim drugim mazilom, n. pr. z belo praecipitatno mazilo.

Lišaji so vnetja površnih plasti kože. Pojavljajo se v najrazličnejših in najbolj pestrih oblikah, prav tako pri otrokih kakor pri starih ljudeh, in sicer po vseh delih telesa. Nekateri se pojavljajo samo pri določenih osebah in so v zvezi z njihovim poklicnim delom(n. pr. pri mlinarjih), drugi pa nič ne izbirajo oseb. Vzroki so prav tako številni in različni: od kužnih klic pa do prebavnih motenj, ki napravijo kožo sprejemljivejšo in bolj dostopno dražljajem. Zdravljenje je prav tako različno in včasih dolgozelo trdovratni in jim je le težko priti do živega. Za vsak lišaj je torej potrebno kolikor toliko posebno zdravljenje.

Najlepša hvala: Na neimenovanem mestu vas večkrat boli in bode. Včasih opazite vlaknat, včasih pa gnoju podoben izcedek.

Brez preiskave ne morem ničesar določnega povedati. Pojav, ki ga opažate na prsih, je po navadi v zvezi s čiščo. Tega ne moremo smatrati za bolezen. Vendar pa je prav, da ste pozorni. Večkrat so ženske prav v teh stvareh prepovršne. Marsikatera pride prepozno k zdravniku. Svetujem vam, da se obrnete na strokovnjaka za ženske bolezni.

T. J. M.: Zadnjih 5 mesecev se čutite nesposobnega za potomstvo. Pojav, ki ga opisujete, je lahko samo prehodnega značaja. Možno je pa tudi, da se skriva za tem resnejša bolezen. Brez preiskave pa je ugotovitev nemogoča.

F. A.: 66 let ste stari. Tedensko enkrat, včasih tudi dvakrat, dobite močno omotico, da niti naprej ne morete. Tu in tam se vam včasih zapre voda. Prehodite dnevno 10 do 15 km. Drugače se počutite zdravega.

Omotice so v vaših letih opomin, ki opozarja, da ožilje ni več tako kakor je bilo nekoč. Biti morate pozorni zaradi kapi. Zapirane vode v teh letih je po navadi v zvezi s povečano žlezo predstojnico, oziroma njenimi spremembami. Svetujem vam tole: Zmerni bodite v jedi in pijači. Izogibljite se vseh duševnih in telesnih naporov. Tudi pot, ki jo opravljate, je predolga za vas, menim. Važno je redno iztrebljanje. Obrnite se na zdravnika, da vam ugotovi, kako je z vašim krvnim pritiskom.

M. P. M.: Zelo nesrečna žena ste. Radi bi otroke, pa jih ni. Mislite, da ste krivi, temu vi. Povedali ste tudi, zakaj tako mislite.

Jaz pa menim takole: Prvi vzrok, ki ga navajate, ne drži. Pojav, ki ga opisujete, nima z oploditvijo nobene neposredne zveze. Tudi drugo samo na sebi še ni zadostni vzrok. Tako vidite, da jaz nisem tako 100 odstotno prepričan o vaši krivdi. Obrnite pa se na strokovnjaka za porodništvo in ženske bolezni. Šele potem, če bo pri vas kaj ugotovil, lahko govorite o kakšni krivdi. Če pa pri vas ničesar ne najde, pa mora še mož na preiskavo. Sicer pa ne obupajte že zdaj! Saj ste v najboljših letih!

Č. N.: Pred pol letom vas je začela spreletavati čudna vročina, za katero mislite, da prihaja iz trebuha. Pojav opažate na sebi vsake pol ure ponoči in podnevi. Vročina je tako huda, da vas polije pot. Stari ste 44 let, čišča vam je izostala pred 6 meseci.

Ker ste navedli samo dve vzroka, menim, da bo to spreletevanje vročine v zvezi z meno.

K. Ž.: Triinpetdeset let ste stari, vojni invalid. Desno nogo so vam odrezali pod kolenom. 20 let ste v službi kot strojnik. Do zdaj vas noga ni nikoli ovirala v poklicu. Nekaj let sem ste čutili bolečine v križu. Lani ste šli v Dolenjske Toplice. Bolečine so prešle. Letos v januarju so se bolečine v križu ponovile, postajale so vedno hujše in se širile navzdol proti stegnu. Čez en mesec vas je bolela že vsa noga, in sicer tako hudo, da niste mogli več hoditi in 14 dni ste ležali doma. Bolezen se vam je začela polagoma boljšati. Pred enim mesecem ste se 14 dni kopali v smrekovi kopeli, kar vam je v začetku prav dobro storilo. Tudi zdaj se še kopljete. Uspeha ni, kakor bi si ga želeli. Če mirujete, je dobro, če hodite, je pa že narobe.

Menim, da bo živec v desni nogi, ki vam dela te neprilike. Ne morem pa povedati, kaj je vzrok: ali samo prehlajenje, ali pa spremembe v hrbtenici. Zato mislim, da bi bilo prav, če stopite do rentgenologa, ki vam bo slikal hrbtenico. Če morete, pojdite zopet v toplice. Kot invalid imate itak pravico in prednost.

S. B. 31: Težave, ki jih ima vaša žena, bodo prenehale, kakor hitro bo prišel želodec v svojo normalno lego. Včasih se to šele po dolgem času zgodi. Drži naj se navodil, ki jih je dobila na kliniki. Tudi z vnetjem debelega črevesa je treba imeti veliko potrpljenja. Tudi to se rado zavleče.

I. K. Lj.: Noge se vam potijo, da imate vsak dan nogavice premočene. Oči vam polagoma pešajo. Vedeli bi radi, če se more temu pomagati brez naočnikov, in kako.

Zaradi potenja nog tole:— menjajte si dnevno nogavice, kopljite noge v kopeli iz hrastove skorje. V čevljih nosite vložke iz papirja za precejanje, plutovine ali kalikoja. Preden jih vtaknete v čevlje, jih namočite v raztopini hypermangana. — Zaradi oči pa tole: ker ne poznam vzroka, zakaj vam oči pešajo, tudi ne morem povedati, kako bi nadlogo odpravili: ali z naočniki ali brez. Pojdite k strokovnjaku za oči.

B. M. L.: Stari ste 24 let, bolj šibak, že od nekdaj ne preveč trdnega zdravja. Zadnje mesece pa vidno pešate. Ugotovili so vam, da imate slab vegetativni sistem. Različna krepilna zdravila vam niso dosti pomagala. Angino imate že od mladih nog. Lani so vam operirali drgalke. Kljub temu vas angina še vedno napada. 1 km poti vas tako zmuči in segreje, da ste v neprestani nevarnosti, da se ne bi prehladili. Ponoči se potite, da ne morete spati in ste nervozni. Vstajate vsi zmučeni in utrujeni. Pobitost se vrsti za pobitostjo. Hujšate, povečano žlezo ščitnico imate. Bojite se, da ne boste sposobni za zakon. Radi bi bili zdravi in življenje zajemali na globoko, pa ste v teh letih že starec.

Vegetativni živični sistem predstavlja posebno skupino živcev, ki so popolnoma neodvisni od naše volje in vladajo vegetativnim funkcijam. Povečane žleze ščitnice, potenje, nervoznost, pobitost, hujšanje so znaki, ki spremljajo Basedow. Iščite v tej smeri! Obrnite se na internista! Če so vam izrezali drgalke, se angina v ožjem smislu besede pri vas ne more ponavljati več. Najbrž je samo vnetje v žrelu.

Š. V. Lj.: Slab spomin imate. To vam dela težave pri učenju. Vprašujete, ali so kakšne kapljice, ki bi pomagale spominu, da bi bil boljši in bistrejši?

Menim, da je najboljše zdravilo pazljivost v šoli in pridnost doma! Z vajo si prite in bistrite spomin! Kapljice pa, ki bi nadomestile nurenberški lijak, ne poznamo.

D. A. M.: Na prstih vam stalno pok akoža, kar vas moti in ovira pri delu. Po obrazu imate razen pozimi, vedno lišaj.

Umivajte se v topli vodi z milom. Po vsakem umivanju pa si roke pošteno naterite z vaselino. Zaradi lišaja na obrazu pa mislim, da je prav, če stopite ob priliki k strokovnjaku za kožne bolezni.

J. H. A.: Po poklicu ste akademik. Zadnja leta opažate, da postajate vedno bolj nervozni. Mislite, da vam je iskati vzroka nadlogi v intenzivnem študiju in nerednem življenju. Nekdo vam je svetoval, da pijete baldrijanove kapljice skozi daljšo dobo. Bojite pa se, da bi kapljice vplivale na vas, ker opažate, da slabite. Če vem za kakšno bolj uspešno zdravilo?

Sami veste, kaj je vzrok nadlogi. Pustite študij za nekaj mesecev in živite redno. Priporočam vam gore! Kdor predolgo in v preveliki množini pije špajkove kapljice, dobi motnje v prebavi, slabosti, glavobolj itd.

Jedilnica na novem parniku Mauretania, ki je te dni prvič preplul Atlantski ocean.

Liverpool, Anglija.—Nameravano soglasje v opremi in okraskih nove Mauretanije, ki je na svoji deviški vožnji proti zapadu oplula iz Liverpoola 17. junija, je postalo predmet živahnega razpravljanja med onimi, ki so imeli to prednost, da so si mogli ogledati ta veliki novi parnik. Turistični in tretji razred po umetniški opremi povzroča ravno toliko zanimanja kot kabinski razred.

Med turističnim in tretjim razredom na novi Mauretaniji je ista družabna sličnost, kot med dvema kriloma palače na suhem, pa pri vsem tem nekoliko različna. Slično je z veliko uporabo finega lesa—najpomembnejši so okraski iz orehovega lesa v kadilnem salonu in v turističnem družabnem salonu. Ravno tako padejo v oči barve poliranega lesa proti ozadju. Toda barve je mogoče popolnoma razločevati. V turistični restavraciji je poleg murvine skorje figov les, v tretjem razredu pa je oprema iz hrastovega lesa preoblečena z oranžno rumenim usnjem. V turistični družabni sobi je barva pohlevna in lahno zelena, v tretjem razredu pa siva in temno rjava, rob pa črn, zlat in srebrn.

Celo filmska gledališča so poslikana na isti način, pa vendar nekoliko drugače s prozornimi zastori iz satina v zlati barvi v turističnem razredu in v srebrni barvi v tretjem razredu.

Otroška igrišča ne kažejo samo velike različnosti, temveč tudi kažejo, v kaki obsežnosti je bilo na novem parniku preskrbljeno za domačo in prijazno družinsko življenje. V turističnem oddelku je ta prostor opremljen s stoli in sedeži iz naravnih palic, prevlečeni pa so z živimi slikami za otroke. V tretjem razredu so barve modre, zelene in pomarančne. Zabavne slike na stenah in iznajdljive igrače izpolnujejo sliko.

Naravno tudi družinske kabine v turističnem in tretjem razredu kažejo popolno sliko družabnih sob. Vse kabine tretjega razreda imajo vročo in mrzlo vodo, moderno razsvetljavo in prezračevalno pripravo, kar more zadovoljiti tudi najbolj izbirčnega potnika. V turističnem oddelku imajo nekatere kabine tudi privatna kopališča. In v vseh teh prostorih, kot v veličastnih družabnih prostorih in restavracijah so se moderni angleški slikarji potrudili, da so povsod obdržali domačnost, ki je bila značilna tudi na prejšnji Mauretaniji.

Priprosta in domača je najboljša označba za jedilnico tretjega razreda na novem parniku Cunard-White Star parobrodne družbe "Mauretania." Ugodno za pogled je, ker ni videti dolgih miz, vrtečih se stolov in nepokritih železnih stebrov, ki so bili tako običajni s takimi prejšnjimi prostori.

Da so bili prostori v tretjem razredu izboljšani, je na novi Mauretaniji marsikaj novega.

Posamezne, pa vendar harmonične slike v turističnem in tretjem razredu so na novi Mauretaniji. Vsak razred nudi popoln in slikovit prostor za bivanje.

DNEVNE VESTI

Razburjeni brivci

Walsenburg, Colo. — V tem mestu je veliko razburjenje med brivci. Da, celo do tožbe je prišlo. Brivska unija je vložila tožbo za $30,000 odškodnine proti Trgovski zbornici, ker je ta nagovorila vse moške v mestu, naj si puste rasti brade za predstoječe premogarsko slavlje v južni Coloradi. Moški so takoj ubogali in posledica je, da so brivnice prazne. Brivci se dalje pritožujejo, da so šli moški v svojem navdušenju še dlje in si tudi ne stižejo las. Torej je gotovo dovolj vzroka, da so brivci razsrjeni.

47 GENERALOV SKUPAJ

Chicago, Ill. — Za konvencijo Ameriške legije, ki se vrši v tem mestu od 25. do 28. septembra letos, je priglasilo udeležbo 47 ameriških generalov. To je največja skupina generalov, kar jih je še bilo kdaj skupaj na enem zborovanju.

SREČA V NESREČI

Salem, Ore. — V tukajšnji umobolnici je prišel neki bolnik do kokošnjaka in čikice so se mu tako dopadle, da je 400 zavil vratove. Vodstvo umobolnice ni vedelo kam s tolikimi kokoši, pa so jih servirali pacijentom, ki niso nad izrednim kosilom nič godrnjali. Kadar bodo bolniki prišli k pameti, bodo krvniku postavili spomenik.

POZDRAVI IZLETNIKOV

Mrs. Angela Možek, 1433 E. 53rd St. se je podala na obisk k svoji teti v New York, kjer bo obiskala tudi svetovno razstavo. Pošilja pozdrave vsem prijateljem in znancem.

Mrs. Ana Gole iz Bona Ave. pošilja pozdrave iz Bemus Point, N. Y., kjer se nahaja na počitnicah.

Iz hladne Minnesote pošilja pozdrave vsem prijateljem in znancem Math Tekavec.

Iz newyorške razstave pošiljata pozdrave Mr. in Mrs. Anthony Zakrajšek.

$50,000 VARŠČINE

Baton Rouge, La. — Dr. Smith, predsednik univerze, ki je obdolžen, da je poneveril univerzi ogromne vsote denarja, je bil pripeljan zopet nazaj. Zbežal je bil z ženo v Kanado, toda se je prostovoljno podal policiji. Postavljen je pod $50,000 varščine do obravnave.

Večja zaposlenost

New York, N. Y. — National Industrial Conference Board sporoča, da je v mesecu maju padla brezposelnost v Zed. državah pod 10,000,000 in sicer prvič od decembra lanskega leta. V maju so našteli 9,881,000 brezposelnih, ali za en milijon in pol manj kot v maju 1938. Toda še vedno je preko štiri milijone oseb več brezposelnih kot v letu 1937, ko se je bilo začelo obračati na bolje z delom.

Zahvala

Prav prisrčno se zahvaljujem moji družini, sorodnikom, kakor mojemu bratu in soprogi Mesnik, znancem, sosedom, posebno Mrs. Rolih, č. g. Slapšaku, še posebno moji hčeri Angelci Opaskar za nego in pomoč, za obiske v bolnišnici in na domu v moji devetmesečni bolezni, zastrupljenju noge. Vsem skupaj najsrčnejša hvala in Bog plačaj.

Posebno se še zahvaljujem dr. A. Perkotu za njegovo požrtvovalnost v zdravljenju in pomoč. Ga toplo priporočam bolnikom v enakih slučajih bolezni. Ostajam hvaležna

Marija Bradač,
10414 Reno Ave.

MALI OGLASI

Soba se odda

možu ali ženi; tudi kuha si lahko. Vhod je sam zase. Vprašajte na 1167 Norwood Rd. zgorej. (157)

Frank Rich in Frank Klun
E. 61ST ST. GARAGE
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd.
KEnmore 2237-M
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

Toda ko je prišel Ašinov v bližino, je samo prezirno pljunil.

Oba obsojenca sta morala stati drug ob drugem.

Nek častnik, star sivolasi človek stopi naprej — bil je prvi sodnik ruske države.

On razvije nek list ter jima prečita obsodba.

Glasila se je na smrt s sekiro.

Ašinov se vrže na kolena.

—Milost! — milost! krikne on.

Toda sodnik čita dalje.

Ko je končal, vzame sodnik palico ter jo prelomi nad glavama obsojencev.

Brat Evstahij je bil bolj mrtev, kot živ. Zobje so mu šklepetali, a roke drhtele.

Neprenehoma je gledal srepo na vrata.

Kje je Klarisa? Zakaj se ne vrne?

Ali se je prokletnica samo zato odstranila, da se ga reši?

Morda sploh ni odšla k carju ter mu ni javila, kaj je povedal brat Evstahij o blagu.

Sodnik pokliče krvnika ter mu ukaže, naj začne s svojim poslom.

Začeti je moral z Ašinovom.

Nekdanji policijski ravnatelj skoči ter se divje ozre.

—Sluge tiranstva! — zakriči on. — Pridite, izvršite svoje delo! Pred nekaj dnevi ste se mi klanjali do tal, a sedaj se veselite, da me lahko ubijete!

—Dobro torej, začnite!

—Toda preje vam moram še povedati, da ste norci in bedaki.

—Bližje kot jaz ne more nihče stati carju, a vendar sem padel. Tudi vi boste stali nekega dne na istem mestu kjer se nahajam sedaj jaz — tudi vi boste umrli nekega dne na carjevo zapoved!

—Zvežite ga, ako ne bo omolknil! — vzklikne sodnik. — Ali ne slišite, da žali Njegovo Veličanstvo?

Toda Ašinov obupljuva starega sodnika.

Krvniki ga odvlečejo na morišče.

Tukaj je že čakal glavni krvnik držeč v roki ostro sekiro.

V istem trenutku se pojavi na morišču duhovnik.

On dvigne roke ter pomoli za nesrečneža.

Brat Evstahij si je hotel zakriti obraz, toda ni mogel, ker je imel roki okovani.

Ašinov se je hotel še enkrat iztrgati, zbral je svoje zadnje moči, toda krvniki so že zgrabili njegovo glavo ter jo tiščali z železno močjo ob klado.

Ostrina sekire se zablišči v zraku.

Zamolkel udarec — glava nekdanjega policijskega ravnatelja se zvali na leseni oder — curek rdeče kri pokrije črno platno.

Sedaj je prišla vrsta na brata Evstahija.

Privlekli so ga po stopnicah na oder — duhovnik mu ukaže, naj poklekne in moli. Obenem so mu prerezali spone na rokah in nogah.

Čim je Evstahij začutil, da ni več zvezan, skoči on ter poleti k sodniku.

—Milost! — vzklikne on. — Milost! Odgodite usmrtitev — car vas bo nagradil.

—Žal mi je, da vam ne morem ustreči — odvrne sodnik — usmrtitev se mora izvršiti, ako ne dospe carjevo pomilovanje.

—Pomilovanje b o p r i š l o — vzklikne brat Evstahij ter sklene svoji roki.

—Vsak trenutek mora priti— počakajte vsaj pet minut.

—Ne morem čakati niti tri minute!

—Počakajte samo dve!

—Če tudi tega nočete, dajte mi samo minuto časa, vidite li — sedaj — sedaj se bodo odprla vrata tega dvorišča — sedaj bo vstopila sestra Klarisa ter prinesla carjevo pismo.

—Zakaj ako me usmrtite, boste prizadejali carski obitelji neoprostljivo škodo.

—Jaz vem, kje se nahaja neizmerno blago, ki je last Romanovih — toda tega nočem povedati nikomur razen samemu carju.

—Dovolj — ga prekine sodnik —krvnik, vršite svojo dolžnost!

Krvniki stopijo k bratu Evstahiju.

On se vrže na zemljo ter začne udarjati z rokami in nogami okrog sebe, tako da se mu ni mogel nihče približati.

Toda krvniki ga naposled vendar zgrabijo in dvignejo.

—Dovolite vsaj, da molim, da priporočim svojo dušo Bogu!

—To dela samo radi tega, da zavleče stvar —zašepeče sodnik uradniku, ki je stal poleg njega.

Brat Evstahij poklekne.

Začel je moliti molitev, ki je nikakor ni hotelo biti konec.

Toda to ni bila molitev, ni bilo slovo od sveta, temveč neko blazno mrmranje in šepetanje, nevredno duhovnika.

Krvnik zgrabi sekiro, s katero je malo preje obglavil Ašinova.

Brat Evstahij pogleda prestrašeno sekiro.

Ni mogel odvrniti pogleda od nje.

Toda v tem hipu se odpro vrata.

Dve osebi stopita na dvorišče.

—Stojte — zakliče moški glas — usmrtitev se ne sme izvršiti!

Krvnik, ki je že dvignil svojo sekiro, obstane.

Pomagači dvignejo Evstahija.

Bil je nezavesten.

Mrzel znoj je oblil njegovo čelo ter mu tekel curkoma po bledih licih.

Prišleca ki sta v zadnjem hipu preprečila usmrtitev, sta bila veliki knez Konstantin in Klarisa.

Sodnik gre velikemu knezu nasproti.

—Carska Visokost, ali ukazujete, da se usmrtitev odgodi?

—Da, na povelje Njegovega Veličanstva — odvrne Konstantin.

—Obsojenec je javil carju, da pozna skrivališče nekega ogromnega bogastva, ki je last Romanovih še iz časa Petra Velikega.

—Brat Evstahij trdi, da dokazujejo dokumenti njegovo trditev.

—Ali ukazujete, da pošljem obsojenca v celico? — vpraša sodnik. — Ali ga želite morda tukaj zaslišati?

—Ne, odpeljite ga v celico!

Med tem je pristopil zdravnik k bratu Evstahiju ter mu otipal žilo.

—Nezavesten je — izjavi on — toda kmalu si bo opomogel.

Vojaki odnesejo carjevega duhovnika v celico, a Ašinovovo truplo so v vsej tišini pokopali na dvorišču Petro-pavlovske trdnjave.

Veliki knez Konstantin pristopi k ležišču, kjer je ležal sedaj brat Evstahij.

Sestra Klarisa je pokleknila na tla ter začela moliti.

Čez nekaj časa odpre duhovnik svoje oči.

Njegove prve besede so bile:

—Živim — živim!

—Da, ti živiš — brat Evstahij — odvrne sestra Klarisa, — glej, tukaj je njegova carska Visokost veliki knez Konstantin. Car ga je poslal, da mu zaupaš svojo skrivnost.

—Da — odvrne carjev duhovnik s slabim glasom — toda dajte mi preje malo vina, zelo slab sem!

Na zapoved velikega kneza prinese jetničar steklenico močnega madžarskega vina.

Brat Evstahij izprazni čašo.

Nato prime menih Konstantinovo roko ter začne z drhtečim glasom:

—Čuj torej, veliki knez, mojo skrivnost, ki bo podeseterila sedanje premoženje porodice Romanovih!

Krošnjar

Ob robu gozda, ki se je nahajal oddaljen pet do šest ur od Krasnojarska, sta hodila zgodaj zjutraj dva moža.

Bila sta čudno oblečena.

Eden je bil oblečen v dolg črn plašč. Okrog ramen je imel jermen, na katerem je visela velika omara.

Njegov bled upadel obraz, njegova mala siva brada sta dokazovala, da je ta človek mnogo pretrpel.

Njegove oči so bile modre in plamtele so na njegovem obrazu.

Njegov spremljevalec je bil rdečelasi mladenič, ki se mu je poznalo, da prihaja iz ječe, kjer je moral dolgo sedeti.

Zdelo se je, da je dolgo stradal in trpel pomanjkanje, ker se je opiral na debelo palico in ker je samo s težavo mogel hoditi.

—Vi potujete torej v Krasnojarsk? — vpraša rdečelásec.

—Seveda — odvrne krošnjar. — Gledati moram, da prodam svojo robo. Ne morem vedno kupčevati samo s kmeti v vasi, enkrat moram iti tudi v mesto.

—Kaj imate v tej omari?

Krošnjar pogleda s u m l j i v o svojega spremljevalca, kot da se ga je bal.

—Vprašujete me, kaj imam? — odvrne on. — Vprašajte rajše, česa nimam!

—V tej omari imam vse, kar more rabiti človek v Sibiriji.

—Lepe revolverje in municije, pipe, nogavice, stvari za žene, igle in uhane, prstane.

—A razen tega imam tudi tobaka, cigarete in cigare — vkratko vse, kar dela človeku življenju ugodno.

—Ali imaš odjemalce?

— Povsod me prijazno sprejmejo — odvrne krošnjar, — ker pride tu sem redkokedaj kak trgovec.

—Torej imate mnogo denarja?

— Nimam mnogo, dragi gospod, imel sem mnogo nesreče, moral sem se boriti z mnogimi nezgodami.

—Prihajam iz velikega mesta, kjer je pristala naša ladja na vodi — potoval sem ravno mesec dni.

—Med potjo sem kupčeval, toda kamorkoli sem prišel, sem moral plačati občini pet rubljev za dovoljenje, da smem prodajati v mestu svojo blago.

—Brez tega dovoljenja nisem smel prodati niti enega komada.

—Moral sem torej vsakokrat plačati pet rubljev v gotovini.

Toda to dovoljenje mi ni koristilo.

Kadarkoli me je ustavil kak orožnik, me je hotel vreči v ječo.

Zato sem moral tudi orožnike podkupovati, da so mi dali mir.

—Da, to je strašna dežela — zatarna rdečelasi mož — t u d i jaz bi lahko marsikaj pripovedoval!

—Ali ste tudi vi trgovec?

—Ne.

—Tam, kjer sem do sedaj živel, ni bilo odjemalcev — mogli bi mi plačati edino s solzami in vzdihovanjem.

—Kako naj to razumem?

Rdečelasec obstane.

—Prihajam od spodaj!

Pri tem pokaže s svojo palico na zemljo.

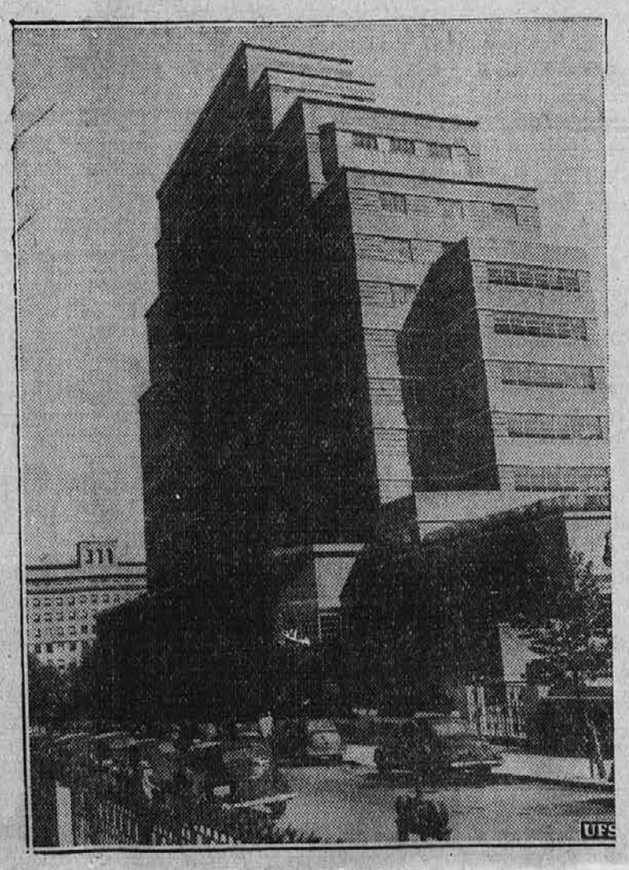

Slika nam kaže novo bolnišnico v New Yorku, ki je veljala $5,000,000. V njej se bodo zdravili izključno bolniki, ki imajo raka. Najboljši zdravniki so na razpolago za zdravljenje. Bolnišnico je omogočil Rockefellerjev zavod.

Na sliki (na desno) vidimo senatorja Pepperja iz države Floride, ki je bil glavni govornik na kongresu mladih demokratov, ki se je vršil zadnji teden v Washingtonu.

"Kraljica lepote." Ta naslov je dobila 17 letna Norma Ellis v Irvine, Cal., ki je bila izbrana izmed 224 tekmovalnih lepotic.

MI VZAMEMO NORTH AMERICAN MORTGAGE IN CUSTODIAN KNJIŽICE

STEVE TREBEC JR.
vam prinaša
DOBRE NOVICE
od
The Furniture Mart
15428 Waterloo Rd.
nasproti Slov. Del. Doma

NOV RADIO PROGRAM SLOVENSKE GLASBE
pod našo avspico na WCLE radio postaji začenši 8. julija v soboto zjutraj ob 9:05. Poslušajte!

JULIJSKA
čistilna razprodaja
PRIHRANITE 25%
na novem 1939 POHIŠTVU, PREPROGAH, POSTELJAH, MODROCIH, VZMETEH, RADIJIH, PRALNIKIH, SVETILKAH.
Lahki plačilni pogoji za vse
50 SETOV ZA SPALNICO NA RAZPRODAJI
Odprto zvečer, razen ob sredah

THE FURNITURE MART, INC.
15428 Waterloo Rd. KE-1405
Nasproti Slov. Del. Doma

PIKNIK

bo popolen uspeh, ako ga oglašate v
"AMERIŠKI DOMOVINI"
Društva imajo izjemne cene na oglasih

Pravi odgovor za žejo

5c
Tečna — slastna — in *tako osvežujoča.* Imejte jo vedno v svoji ledenici
CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING CO.
PRospect 0333

Jos. Zele in Sinovi
POGREBNI ZAVOD
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo
6502 ST. CLAIR AVENUE Tel.: ENdicott 0583
COLLINWOODSKI URAD:
452 E. 152D STREET Tel.: KEnmore 3118

ZENINI IN NEVESTE!
Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.
Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628